

In gesprek over liturgie - Luisteren, denken en bewegen

Beweging en liturgie, in veel gemeenten is dit niet de meest vanzelfsprekende combinatie. Vertrouwdheid en vaste structuur voeren vaak de boventoon. Deze werkvorm bestaat uit een luister-, een denkoefening én een bewegingsoefening voor de hele gemeente.

Thema

Voor wie
Volwassenen

Eredienst

Geloofsopvoeding & Geloofsgesprek

Heilige Geest, vol beweging en dynamiek

Marcel Barnard schrijft in het boek *Tot Gods eer*: 'De christelijke gemeente komt bijeen rond de Bijbel die van Christus getuigt. De Bijbel wordt woord van de levende God als de heilige Geest de dode letter hier en nu tot leven wekt. Gods belofte van de komst van de heilige Geest en het gebed om 'verlichting met de heilige Geest' zijn daarom wezenlijk voor de eredienst. Het christelijk geloof is principieel dynamisch, en de protestantse liturgie vol beweging. De Bijbel wijst naar onze creativiteit om het evangelie opnieuw te vertalen en vertolken, in woord, muziek, gebaar en andere menselijke communicatievormen.'

Werkvorm: luisteren, denken, bewegen

Barnard stelt in zijn boek de vraag of de vaste vorm van onze liturgie de beweeglijkheid van het woord nog dient.

Beweging en liturgie, in veel gemeenten is dit niet de meest vanzelfsprekende combinatie. Vertrouwdheid en vaste structuur voeren vaak de boventoon. Deze werkvorm bestaat uit een luister-, een denkoefening én een bewegingsoefening voor de hele gemeente. Deze kan tijdens een bijeenkomst tijdens of na de kerkdienst gedaan worden, of in kleine groepen. Alle stappen samen nemen ongeveer een uur in beslag.

Om de werkvorm goed en gestructureerd uit te voeren, is het goed als er een of meer leiders zijn en de werkvorm voorbereid wordt door bijvoorbeeld een liturgiecommissie of commissie eredienst, in samenwerking met de predikant.

Luisteren (20 minuten)

Het begint bij het Woord. In de Bijbel wordt duidelijk dat liturgie per context en tijd verschilt in vorm, maar dat het samen loven van God altijd een belangrijke plaats inneemt.

Nota bene: onderstaande oefening is niet bedoeld om over de eigen praktijk en wensen/verwachtingen rond liturgie in gesprek te gaan. Doel is om te ontdekken wat het loven van God inhoudt en wat je daar zelf bij ervaart.

Maak voor iedereen een print van Psalm 150. Laat één persoon deze tekst hardop voorlezen en luister goed.

Geef de volgende luistervragen mee:

- Wat zegt deze tekst over God?
- Wat zegt deze tekst over liturgie?
- Wat ervaar je als je deze tekst hoort of leest?

Laat iedereen vervolgens 10 tot 15 minuten in de tekst duiken. Dat kan door kernwoorden en -zinnen te onderstrepen en opmerkingen/vragen in de kantlijn te noteren of door [*bible journaling*](#). Zorg in het laatste geval voor goede materialen (pennen, potloden, gummen) en mooie voorbeelden.

Vraag aan twee of drie mensen wat zij uit de tekst halen.

Ervaren (20 minuten)

God loven kan op veel verschillende manieren. De liturgie in uw gemeente geeft er op een bepaalde manier vorm aan. De volgende oefening is om te onderzoeken of de beweging van de Geest in de gemeente herkend wordt in de huidige liturgie.

Vorm tweetallen, het liefst van mensen van verschillende generaties die elkaar nog niet goed kennen. Ga met elkaar in gesprek over de volgende twee vragen:

- Wanneer ervaar je de beweging van de Geest in de liturgie?
- Wanneer ervaar je die beweging juist niet, of ervaar je zelfs dat die geblokkeerd wordt?

Gebruik de tekst van Psalm 150 uit de vorige oefening om het gesprek in te leiden.

Schrijf per tweetal twee 'Geestrijke ervaringen' en twee leerpunten op.

Rond de gesprekken na 10 minuten af en verzamel de ervaringen en leerpunten.

Bewegen (20 minuten)

Welke ervaringen en leerpunten worden vaak genoemd? Wat zou dit kunnen betekenen voor de kerkdienst?

Bespreek deze vragen in groepen van drie tot vijf personen en geef per groep één tot drie concrete 'beweegpunten' om eens uit te proberen in de liturgie. Dat kan van letterlijk bewegen - bijv. iedereen gaat eens op een andere plek in de kerk zitten - tot het anders inrichten van de gebeden zijn.

Sluit deze bijeenkomst af met gebed om de heilige Geest. Zij is het die zorgt voor ruimte en beweging in onze liturgie en die ons in vuur en vlam kan zetten om vanuit de kerkdienst de wereld in te gaan om geestrijk te leven.

